

Suvestinė redakcija nuo 2011-09-07 iki 2016-03-31

Nutarimas paskelbtas: Žin. 2002, Nr. [17-670](#), i. k. 1021100NUTA00000223

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

N U T A R I M A S

DĖL VALSTYBINĖS KALBOS INSPEKCIJOS NUOSTATŲ PATVIRTINIMO

2002 m. vasario 13 d. Nr. 223
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos inspekcijos įstatymo (Žin., 2001, Nr. [111-4027](#)) 2 straipsnio 1 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

Preambulės pakeitimai:

Nr. [606](#), 2006-06-19, Žin., 2006, Nr. 70-2580 (2006-06-22), i. k. 1061100NUTA00000606

Patvirtinti Valstybinės kalbos inspekcijos nuostatus (pridedama).

MINISTRAS PIRMININKAS

ALGIRDAS BRAZAUSKAS

KULTŪROS MINISTRĖ

ROMA DOVYDĖNIENĖ

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2002 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 223
(Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2011 m. rugpjūčio 31 d. nutarimo
Nr. 1012 redakcija)

VALSTYBINĖS KALBOS INSPEKCIJOS NUOSTATAI

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybinė kalbos inspekcija (toliau – Inspekcija) yra biudžetinė įstaiga, kurios savininkė yra valstybė.
2. Inspekcija yra įstaiga prie Kultūros ministerijos.
3. Inspekcijos paskirtis – prižiūrėti (kontroliuoti), kaip laikomasi Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo (Žin., 1995, Nr. [15-344](#)) (toliau – Valstybinės kalbos įstatymas), Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų, kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo reikalavimus.
4. Inspekcija savo veikloje vadovaujasi Lietuvos Respublikos Konstitucija, Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis, Europos Sąjungos teisės aktais, Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymu, Lietuvos Respublikos Valstybinės kalbos inspekcijos įstatymu (Žin., 2001, Nr. [111-4027](#)), Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymu (Žin., 2006, Nr. 77-2975), Respublikos Prezidento dekretais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, Ministro Pirmininko potvarkiais, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimais, šiais nuostatais ir kitais norminiais teisės aktais.
5. Inspekcija yra ribotos civilinės atsakomybės viešasis juridinis asmuo, turintis sąskaitą banke, antspaudą su Lietuvos valstybės herbu ir savo pavadinimu.
6. Inspekcijos buveinės adresas: S. Skapo g. 4, Vilnius, Lietuvos Respublika.
7. Inspekcija finansuojama iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų teisės aktų nustatyta tvarka. Inspekcijai finansuoti gali būti naudojamos ir kitos teisės aktų nustatyta tvarka gautos lėšos.
8. Inspekcijos savininko teises ir pareigas, išskyrus sprendimų dėl reorganizavimo ir likvidavimo priėmimą ir Inspekcijos nuostatų tvirtinimą, įgyvendinanti institucija yra Kultūros ministerija. Kultūros ministerijos kompetenciją įgyvendinant Inspekcijos savininkės teises ir pareigas nustato Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas (Žin., 1995, Nr. [104-2322](#); 2010, Nr. [15-699](#)), Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. spalio 13 d. nutarimu Nr. 1469 (Žin., 2010, Nr. [125-6392](#)).
9. Inspekcijos vieši pranešimai teisės aktų nustatyta tvarka skelbiami Inspekcijos interneto svetainėje (<http://vki.lrs.lt>).
10. Inspekcijos nuostatus teisės aktų nustatyta tvarka tvirtina ir keičia Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

II. INSPEKCIJOS UŽDAVINIAI IR FUNKCIJOS

11. Inspekcijos uždavinys – prižiūrėti (kontroliuoti), kaip valstybės ir savivaldybių institucijose, visose Lietuvos Respublikoje veikiančiose įstaigose, įmonėse ir organizacijose laikomasi Valstybinės kalbos įstatymo, Valstybinės lietuvių kalbos komisijos nutarimų, kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo reikalavimus.
12. Inspekcija, siekdama jai nustatyto uždavinio, atlieka šias funkcijas:
 - 12.1. nagrinėja jos įgaliojimų sričiai priskirtas administracinių teisės pažeidimų bylas ir skiria administracines nuobaudas;
 - 12.2. pagal savo įgaliojimus nagrinėja skundus ir prašymus;

- 12.3. konsultuoja ūkio subjektus, valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų kalbos tvarkytojus;
- 12.4. imasi priemonių, kad būtų išvengta Valstybinės kalbos įstatymo pažeidimų;
- 12.5. informuoja visuomenę apie Inspekcijos veiklą;
- 12.6. atlieka kitas norminiuose teisės aktuose nustatytas funkcijas.

III. INSPEKCIJOS TEISĖS

13. Inspekcija, siekdama jai nustatyto uždavinio ir atlikdama jos kompetencijai priskirtas funkcijas, turi teisę:

13.1. tikrinti, ar valstybės ir savivaldybių institucijos, Lietuvos Respublikoje veikiančios įstaigos, įmonės ir organizacijos raštvedybą, apskaitos, atskaitomybės, finansinius ir techninius dokumentus tvarko valstybine kalba; ar šiuose dokumentuose laikomasi teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos taisyklingumo reikalavimus;

13.2. tikrinti, ar valstybės ir savivaldybių institucijos, įstaigos, įmonės ir organizacijos tarp savęs susirašinėja valstybine kalba;

13.3. tikrinti, ar valstybės ir savivaldybių institucijų, Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovai, valstybės tarnautojai ir pareigūnai, iš jų policijos ir teisėsaugos tarnybų, ryšių, transporto, sveikatos ir socialinės apsaugos, prekybos ir kitų gyventojų aptarnavimo įstaigų vadovai, tarnautojai ir pareigūnai, moka valstybinę kalbą pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytas kalbos mokėjimo kategorijas;

13.4. tikrinti, ar valstybės ir savivaldybių institucijų, Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų vadovai, iš jų policijos ir teisėsaugos tarnybų, ryšių, transporto, sveikatos ir socialinės apsaugos, prekybos ir kitų gyventojų aptarnavimo įstaigų vadovai, užtikrina gyventojų aptarnavimą valstybine kalba;

13.5. tikrinti, ar Lietuvos Respublikos fizinių ir juridinių asmenų sandoriai sudaryti valstybine kalba;

13.6. tikrinti, ar oficialūs valstybės ir savivaldybių institucijų, Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų renginiai (sesijos, suvažiavimai, susirinkimai, posėdžiai, pasitarimai ir kita) vyksta valstybine kalba (išskyrus įstatymų nustatytus atvejus), ar verčiama į valstybinę kalbą, jeigu kalbėtojas vartoja kitą kalbą;

13.7. tikrinti, ar Lietuvoje viešai demonstruojamos audiovizualinės programos, kino filmai verčiami į valstybinę kalbą arba rodomi su lietuviškais subtitrais (išskyrus įstatymų nustatytus atvejus);

13.8. tikrinti, ar Lietuvos visuomenės informavimo priemonės (spauda, televizija, radijas ir kita), knygų ir kitų leidinių leidėjai laikosi taisyklingos lietuvių kalbos normų;

13.9. tikrinti, ar taisyklinga Lietuvos Respublikos teisės aktų kalba;

13.10. tikrinti, kaip laikomasi valstybinės kalbos taisyklingumo reikalavimų reklamoje;

13.11. tikrinti, ar viešojoje kalboje vartojamos oficialios, sunormintos Lietuvos vietovardžių lytys; ar vietovardžius perrašant tautinių mažumų kalbų rašmenimis neiškraipomos autentiškos jų lytys;

13.12. tikrinti, ar Lietuvos Respublikoje veikiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų pavadinimai daromi pagal lietuvių kalbos normas ir Valstybinės lietuvių kalbos komisijos patvirtintas taisykles;

13.13. tikrinti, ar viešieji užrašai yra valstybine kalba; ar jie taisyklingi, ar valstybinę kalbą vartojama Lietuvos Respublikos įstaigų, įmonių ir organizacijų antspauduose, spauduose, dokumentų blankuose, iškabose, tarnybinių patalpų ir kituose užrašuose, Lietuvos gaminių ir paslaugų pavadinimuose, aprašuose;

13.14. tikrinti, ar vidurinės bendrojo lavinimo mokyklos garantuoja galimybę išmokti valstybinę kalbą valstybės nustatyta tvarka;

13.15. gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, visų Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų duomenis ir dokumentus, kurių reikia Inspekcijos funkcijoms atlikti;

13.16. reikalauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, visų Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų paaiškinimų dėl Valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimą ir jos taisyklingumą, pažeidimų, taip pat dėl teisėtų Inspekcijos nurodymų nevykdymo;

13.17. reikalauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, visų Lietuvos Respublikoje veikiančių įstaigų, įmonių ir organizacijų, kad būtų pašalinti Valstybinės kalbos įstatymo, kitų norminių teisės aktų, nustatančių valstybinės kalbos vartojimą ir jos taisyklingumą, pažeidimai;

13.18. teikti valstybės ir savivaldybių institucijoms, visoms Lietuvos Respublikoje veikiančioms įstaigoms, įmonėms ir organizacijoms privalomus nurodymus valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo klausimais;

13.19. įstatymų nustatytais atvejais surašyti administracinių teisės pažeidimų protokolus;

13.20. teikti siūlymus Valstybinei lietuvių kalbos komisijai ir Lietuvos Respublikos Seimo komitetams dėl norminių teisės aktų valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo klausimais tobulinimo;

13.21. dalyvauti Valstybinės lietuvių kalbos komisijos ir jos pakomisių posėdžiuose, naudotis Valstybinės lietuvių kalbos komisijos duomenų bazėmis;

13.22. palaikyti ryšius ir keistis informacija su Valstybine lietuvių kalbos komisija, Lietuvių kalbos institutu, valstybės ir savivaldybių institucijomis, visomis Lietuvos Respublikoje veikiančiomis įstaigomis, įmonėmis ir organizacijomis, kitų valstybių analogiškoms tarnybomis;

13.23. sudaryti komisijas (darbo grupes) valstybinės kalbos priežiūros problemoms nagrinėti ir teisės aktų projektams rengti; dalyvauti kitų institucijų sudarytų tokių komisijų (darbo grupių) veikloje;

13.24. įstatymų nustatyta tvarka valdyti, naudoti valstybei nuosavybės teise priklausančią turtą ir juo disponuoti.

14. Inspekcija turi ir kitų teisių, kurias suteikia įstatymai ir kiti norminiai teisės aktai.

IV. INSPEKCIJOS VEIKLOS ORGANIZAVIMAS

15. Inspekcijos veikla organizuojama vadovaujantis kultūros ministro tvirtinamu metiniu veiklos planu, kuris rengiamas vadovaujantis Strateginio planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 6 d. nutarimu Nr. 827 (Žin., 2002, Nr. [57-2312](#); 2010, Nr. [102-5279](#)). Inspekcijos metinio veiklos plano vykdymą vertina Kultūros ministerijos Vidaus audito skyrius. Planas skelbiamas Inspekcijos interneto svetainėje.

16. Inspekcijos veiklą ir vidaus tvarką reglamentuoja administracijos padalinių nuostatai, vidaus tvarkos taisyklės, valstybės tarnautojų pareigybių aprašymai ir kiti vidaus administravimo teisės aktai, tvirtinami Inspekcijos viršininko.

17. Inspekcijos administracijos struktūrą tvirtina kultūros ministras.

18. Inspekcijai vadovauja viršininkas, kurį ketverių metų kadencijai Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstatymo (Žin., 1994, Nr. [43-772](#)) ir Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatymo (Žin., 1999, Nr. [66-2130](#); 2002, Nr. [45-1708](#)) nustatyta tvarka skiria pareigoms ir atleidžia iš jų kultūros ministras. Inspekcijos viršininkas į šias pareigas gali būti skiriamas ne daugiau kaip dvi kadencijas iš eilės. Inspekcijos viršininkas tiesiogiai pavaldus kultūros ministrui ir jam atsiskaito už savo darbą.

19. Inspekcijos viršininkas:

19.1. organizuoja Inspekcijos darbą ir atsako už jos veiklą;

19.2. leidžia įsakymus ir tikrina, kaip jie vykdomi;

19.3. tvirtina valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių sąrašą ir aprašymus, priskiria pareigybes lygiams ir kategorijoms;

19.4. įstatymų nustatyta tvarka priima į pareigas ir atleidžia iš jų valstybės tarnautojus, darbuotojus, dirbančius pagal darbo sutartis, juos skatina ir skiria jiems nuobaudas ir pašalpas;

19.5. atstovauja Inspekcijai;

19.6. tvirtina vidaus tvarkos taisykles ir kitus vidaus administravimo tvarkomuosius

dokumentus;

19.7. vykdo kitus įstatymų jam suteiktus įgaliojimus.

20. Kai Inspekcijos viršininkas negali eiti savo pareigų, jo pareigas eina Inspekcijos viršininko pavaduotojas. Inspekcijos viršininko pavaduotojas tiesiogiai pavaldus Inspekcijos viršininkui ir jam atsiskaito už savo darbą.

21. Inspekcijos viršininko pavaduotojas:

21.1. rengia Inspekcijos metinius veiklos planus ir ataskaitas;

21.2. konsultuoja valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų kalbos tvarkytojus;

21.3. padeda Inspekcijos viršininkui įgyvendinti Valstybinės kalbos įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatas, reglamentuojančias valstybinės kalbos vartojimo ir taisyklingumo kontrolę;

21.4. atlieka kitas Inspekcijos viršininko įsakymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

V. INSPEKCIJOS VIDAUS ADMINISTRAVIMO KONTROLĖ

22. Inspekcijos metinio veiklos plano įgyvendinimą kontroliuoja Inspekcijos viršininkas.

23. Inspekcijos valstybinį (finansinį ir veiklos) auditą atlieka Lietuvos Respublikos valstybės kontrolė, o vidaus auditą atlieka Kultūros ministerijos Vidaus audito skyrius.

24. Inspekcijos finansų kontrolę atlieka Inspekcijos viršininko paskirti valstybės tarnautojai arba darbuotojai, dirbantys pagal darbo sutartis.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

25. Inspekciją teisės aktų nustatyta tvarka reorganizuoja, likviduoja ir jos nuostatus tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė.

Priedo pakeitimai:

Nr. [1012](#), 2011-08-31, Žin., 2011, Nr. 110-5174 (2011-09-06), i. k. 1111100NUTA00001012

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [606](#), 2006-06-19, Žin., 2006, Nr. 70-2580 (2006-06-22), i. k. 1061100NUTA00000606

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 223 "Dėl Valstybinės kalbos inspekcijos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1012](#), 2011-08-31, Žin., 2011, Nr. 110-5174 (2011-09-06), i. k. 1111100NUTA00001012

Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. vasario 13 d. nutarimo Nr. 223 "Dėl Valstybinės kalbos inspekcijos nuostatų patvirtinimo" pakeitimo